

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя НІКОЛАЄВА

08.

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПИС У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ І У СЦЕНАРНОМУ ТРАНСФОРМІ

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізації

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Робоча програма навчальної дисципліни «Опис у художньому тексті і у сценарному трансформі». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.

Розробник: Калінюк О. О., к.філол.н., доцент кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Ірина Колегаєва)
(підпис)

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» _____ (Олена КАРПЕНКО)
Олена Карпенко

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» _____ (Наталя ГОЛУБЕНКО)
Наталя Голубенко

Погоджено із гарантом ОПП «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька» _____ (Маріанна КНЯЗЯН)
Маріанна Князян

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету РГФ

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Голова НМК _____ (Олена ГРИГОРОВИЧ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Ірина Колегаєва)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Ірина Колегаєва)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
<p>Загальна кількість: кредитів – 3/3</p> <p>годин – 90/90</p> <p>змістових модулів – 2/2</p>	<p>Галузь знань 03 Гуманітарні науки</p> <p>Спеціальність: 035 Філологія</p> <p>Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька</p> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)</p>	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю:	
залік	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Опис у художньому тексті і у сценарному трансформі» полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти другого рівня із основними засадами лінгвістичного аналізу художнього тексту та його кіносценарію.

Завдання: сформувати у здобувачів вищої освіти другого рівня теоретичні знання про художній текст та кіносценарний текст/трансформ, про типи членування художнього тексту, особливості композиційно-мовленнєвого членування художнього тексту, види композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті, функціонування всіх трьох видів КМФ «опис» (портрет, пейзаж, інтер'єр) у художньому тексті та у його кіносценарії.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

б) загальних (ЗК):

ЗК03. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

в) спеціальних (СК):

СК01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;

СК03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПР 09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати про композиційно-мовленнєве членування художнього тексту та складові композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті і у його кіносценарії.

Спираючись на отримані навички користування лінгвістичним матеріалом і з опорою на аналітичні та синтетичні методи наукового мислення здобувач вищої освіти має

вміти: проводити власні дослідження на належному рівні, вільно орієнтуватися в різних напрямках лінгвістики як сучасних, так і минулих років, що надаватиме йому можливість здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Художній текст як елемент комунікативної парадигми

Тема 1. Композиційно-мовленнєве членування художнього тексту та його особливості.

Художній текст як об'єкт лінгвістичного дослідження: виявлення загальних закономірностей семантичної та структурної організації тексту. Різноманітні типи членування художнього тексту та їх особливості: об'ємно-прагматичний, контекстно-варіативний, формально-графічний, архітектонічний та композиційно-мовленнєвий типи.

Тема 2. Композиційно-мовленнєва форма «опис» та її складові «портрет» - «пейзаж» - «інтер'єр» у художньому тексті

Основні функції КМФ «опис» у художньому тексті. Динамічна та статична форма КМФ «опис». Складові КМФ «опис» та їх взаємозв'язок. Функціональна навантаженість портрету, пейзажу та інтер'єру в художньому тексті та їх зв'язок з основними категоріями тексту.

Тема 3. Комунікативна парадигма художнього тексту та його комунікативні трансформи.

Типи комунікативних трансформацій художнього тексту. Комунікативна парадигма та її складові – комунікативні трансформи. Особливості адаптованих версій для дітей або малопідготовлених іншомовних читачів; дайджест-версій; версій, забезпечених передмовою, післямовою або неавторськими коментарями для культурогічно непоінформованого читача; інокодових/міжкодових трансформацій (перекладів на різні мови); адаптацій художнього твору для інших семіотичних систем.

Тема 4. Текст кіносценарію як комунікативний трансформ.
Сценарій як тип художнього тексту. Типи структурних та семантичних трансформацій художнього тексту при адаптуванні його у текст кіносценарія. Комунікативна ідентичність кіносценарія. Місце кіносценарія у комунікативній парадигмі художнього тексту.

Змістовий модуль 2. Особливості функціонування складових композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті та кіносценарному трансформі

Тема 1. Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.

Типи трансформацій композиційно-мовленнєвої форми «опис» при адаптуванні художнього тексту у текст його кіносценарія. Складові КМФ «опис» у кіносценарії.

Тема 2. Особливості функціонування портрета в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.

Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонування портрета у художньому тексті та кіносценарії.

Тема 3. Особливості функціонування відкритого простіру (пейзаж) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.

Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонування пейзажа у художньому тексті та кіносценарії.

Тема 4. Особливості функціонування закритого простіру (інтер'єр) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.

Структурні/функціональні/семантичні розбіжності функціонування інтер'єра у художньому тексті та кіносценарії.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усь	у тому числі			Усь	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	6	7	8	9	11
Змістовий модуль 1. Художній текст як елемент комунікативної парадигми								
Тема 1. Композиційно-мовленнєве членування.	9	2	2	6	9	2		8
Тема 2. Композиційно-мовленнєва форма «опис» та її складові “портрет” - “пейзаж” - “інтер’єр”.	9	2		6	9			8
Тема 3. Комунікативна парадигма художнього тексту. Комунікативні трансформи.	10	2	2	6	9	2		8
Тема 4. Текст кіносценарію як комунікативний трансформ.	10	2	2	6	9			8
Разом за змістовим модулем 1	38	8	6	24	36	4		32
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування складових композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті та кіносценарному трансформі								
Тема 1. Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	9	2	2	6	9	2		8
Тема 2. Особливості функціонування портрета в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	11	2		8	9			8
Тема 3. Особливості функціонування відкритого простіру (пейзаж) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 4. Особливості функціонування закритого простіру (інтер’єр) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	10	2	2	6	8	2		6
Підсумкове заняття	12		2	10	16		2	14
Разом за змістовим модулем 2	52	8	8	36	54	6	4	44
Усього годин	90	16	14	60	90	10	4	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		Очна	Заочна
Змістовий модуль 1. Художній текст як елемент комунікативної парадигми			
1	Тема 1. Композиційно-мовленнєве членування. Тема 2. Композиційно-мовленнєва форма «опис» та її складові “портрет” - “пейзаж” - “інтер’єр”.	2	
2.	Тема 3. Комунікативна парадигма художнього тексту. Комунікативні трансформи.	2	
3	Тема 4. Текст кіносценарію як комунікативний трансформ.	2	
	Разом за змістовим модулем 1	6	
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування складових композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті та кіносценарному трансформі			
4	Тема 1. Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Тема 2. Особливості функціонування портрета в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	2	
5	Тема 3. Особливості функціонування відкритого простіру (пейзаж) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	2	2
6	Тема 4. Особливості функціонування закритого простіру (інтер’єр) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа.	2	
7	Підсумкове заняття	2	2
	Разом за змістовим модулем 2	8	4
	Усього	14	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		Очна	Заочна
Змістовий модуль 1. Художній текст як елемент комунікативної парадигми			
1	Тема 1. Композиційно-мовленнєве членування / Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Формально-графічне членування художнього тексту»	6	8
2	Тема 2. Композиційно-мовленнєва форма «опис» та її складові “портрет” - “пейзаж” - “інтер’єр”. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Категорія модальності та її вираз за допомогою кмф «опис»	6	8
3	Тема 3. Комунікативна парадигма художнього тексту. Комунікативні трансформи. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Особливості адаптованих версій для дітей»	6	8
4	Тема 4. Текст кіносценарію як комунікативний трансформ. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Графічні особливості тексту кіносценарія»	6	8
Разом за змістовим модулем 1		24	32
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування складових композиційно-мовленнєвої форми «опис» у художньому тексті та кіносценарному трансформі			
5	Тема 1. Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Види трансформацій складових КМФ “опис” при адаптації художнього тексту в його кіносценарій».	6	8
6	Тема 2. Особливості функціонування портрета в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Портрет у тексті казки Френка Баума “The Wonderful Wizard of Oz” та його кіносценарії»	8	8

7	Тема 3. Особливості функціонування відкритого простіру (пейзаж) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Пейзаж у тексті казки Френка Баума “The Wonderful Wizard of Oz” та його кіносценарії»	6	8
8	Тема 4. Особливості функціонування закритого простіру (інтер'єр) в художньому тексті та у тексті кіносценарного трансформа. Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь за темою «Інтер'єр у тексті казки Френка Баума “The Wonderful Wizard of Oz” та його кіносценарії»	6	6
9	Підготовка до підсумкового практичного заняття	10	14
	Разом за змістовим модулем 2	36	44
	Усього	60	76

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Очна форма

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, усних доповідей.

Форма підсумкового контролю: залік.

Заочна форма

Поточний контроль: усне опитування на початку лекції за матеріалом попередньої лекції, оцінювання доповідей.

Форма підсумкового контролю: залік.

**Критерії оцінювання
(усних відповідей та доповідей)**

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти правильно, повно, системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому цінні творчі ідеї.
85–89	B	зараховано	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	зараховано	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для поточного контролю

1. Художній текст.
2. Семантична та структурна організація художнього тексту.
3. Типи членування художнього тексту.
4. Об'ємне-прагматичне членування художнього тексту.
5. Контекстно-варіативний членування художнього тексту.
6. Формально-графічний членування художнього тексту.
7. Архітектонічний тип членування художнього тексту .
8. Композиційно-мовленнєвий тип членування художнього тексту.
9. Композиційно-мовленнєва форма «опис».
10. Динамічна та статична форма КМФ «опис».
11. Складові КМФ «опис» та їх взаємозв'язок.
12. КМФ «опис» та категорії тексту.
13. КМФ «опис» та категорія модальності.
14. Особливості функціонування КМФ «опис» в художньому тексті.
15. Комунікативна парадигма художнього тексту та її складові.
16. Різновіди комунікативних трансформів.
17. Текст кіносценарію як комунікативний трансформ.
18. Типи комунікативних трансформацій художнього тексту.
19. Сценарій як тип художнього тексту.
20. Типи структурних та семантичних трансформацій художнього тексту при адаптуванні його у текст кіносценарія.
21. Комунікативна ідентичність кіносценарія.
22. Місце кіносценарія у комунікативній парадигмі художнього тексту.
23. Графічні особливості тексту кіносценарія.
24. Типи трансформацій композиційно-мовленнєвої форми «опис» при адаптуванні художнього тексту у текст його кіносценарія.
25. Складові КМФ «опис» у кіносценарії та їх особливості.
26. Функціональні розбіжності функціонування портрета у художньому тексті та кіносценарії.
27. Особливості функціонування відкритого простору (пейзаж) в художньому тексті.
28. Особливості функціонування відкритого простору (пейзаж) у тексті кіносценарного трансформа.
29. Особливості функціонування закритого простору (інтер'єр) в художньому тексті.
30. Особливості функціонування закритого простору (інтер'єр) у тексті кіносценарного трансформа.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході **поточного контролю** здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему кожного змістового модуля.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль.

Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	100
100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Опис у художньому тексті і у сценарному трансформі». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.

2. Силабус навчальної дисципліни «Опис у художньому тексті і у сценарному трансформі».

14. Рекомендована література

Основна

1. Шимон М. О. Опис як важлива композиційно-мовленнєва форма в авторському мовленні роману Е. Хемінгуея “Прощавай, зброе!”. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць / За заг. ред. В. В. Жуковської, О. А. Черниш, 2014. С. 307-312.*
2. Baum F. *The Wonderful Wizard of Oz*. Collins Classics. 2010. 192p.
3. Langley N., Ryerson F., Woolf E.A. *The Wonderful Wizard of Oz*. Script. URL: https://sfy.ru/script/wizard_of_oz_1939

Додаткова

1. Матковська Г.О. Композиційно-мовленнєва форма «опис-пейзаж». Лінгвостилістичний аспект. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологія. №3. Луцьк. 2017.С. 247-251.*
2. Ходос І.О. Композиційно-мовленнєва організація текстової матерії в ідіодискурсі С. Фіцджеральда. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». Випуск 53. 2015. С. 259-262.*

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Oxford Advanced Learner’s Dictionary. URL: <https://www.oxfordadvancedlearnersdictionary.com>
2. Longman Dictionary of Contemporary English Online. URL: <https://www.ldoceonline.com/>
3. The Wizard of Oz. URL: <https://www.imdb.com/title/tt0032138/>